

Szerkesztői iroda:

Belmagyar-utca végén (Máriaffy-ház), a hová a lap szellemi részét megillető közlemények czimzendők.

Az „Ellenzék” előfizetési díja:

Egész évre . . . 16 forint. Negyedévre . . . 4 forint.
Félévre . . . 8 forint. Egy hónap . . . 1 ft 50 kr.

Egyes szám ára 5 krajczár.

Megjelenik mindennap, kivéve a vasár- és ünnepnapokat.

Kéziratok nem adatnak vissza.

ELLENZÉK.

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP.

Kiadó-hivatal:

Kolozsvárt, Belközép-utca 33-ik szám.

Egy négyszög czentiméternyi tér ára 4 krajczár. Gyárosok, kereskedők és iparosok árkedvezményben részesülnek.

Reklám sora 1 forint.

Bélyeg-illeték minden hirdetés után 30 kr.

Hivatalos közlemények sora 5 forint.

Nyilttéri cikkek garmond sora után 20 kr. fizetendő.

Kérjük azokat a vidéki tisztelt előfizetőinket,

kiknek előfizetése szeptember hó végével lejárt, hogy előfizetésüket az illető postahivatalnál minél előbb megújítani sziveskedjenek,

hogy a lap szétküldésében fennakadás ne legyen.

A szegényedés útján.

Kolozsvár, okt. 13.

Ha a kölcsönre szorult emberek felkeresik ma napság a bankokat abból a czélból, hogy hitelgényeiket kielégítsék, meglepetve tapasztalják, hogy csak nehezen s akkor is csak magas kamat mellett tudnak pénzhez jutni.

Ilyenkor azt hallják a kölcsönre szorult emberek, hogy: *drága a pénz és még azt is hallhatják, hogy nincs pénz.*

Azután kezdenek eltűnődni a felett, hogy a pénz voltaképpen miért drága és ha már drága, akkor mért *nincs elég?*

Az ilyen kíváncsi embereket a bankokban rendszerint azzal világosítják fel, hogy a pénz azért drága, mert az osztrák-magyar bank *felemelte a kamat-lábat.*

De hát ki és mi az az ugynevezett osztrák-magyar bank, hogy a kamatláb felemelésével megdrágítja a pénzt s ezzel ugyszolva hozzáférhetlenné teszi?

És mi vezeti ezt a bankot abban az elhatározásban, hogy csak ugy emelgesse a kamatlábat.

Hát a ki ezekre a kérdésekre tőlünk vár kielégítő, avagy éppen megnyugtató feleletet, az alaposan csalódik.

Mi ugyan figyelemmel szoktuk kíséni az osztrák-magyar banknak, no meg a berlini, a londoni, a párisi vagy a belga bankoknak a kamatláb emelés alkalmával esetenként hozott határozatait és olykor még a határozatok megokolását tartalmazó közléseit is, de az igazat megvallva csak azt olvastuk ki ezekből a közlésekből, hogy rendszerint akkor emelik a kamatlábat, a mikor a hitelre szorult emberek elárastják a bankokat a váltóikkal, vagy is, a mikor nagy mértékben keresik a pénzt.

Hát, hogy a berlini, a londoni, a belga és a többi jegy bankok mlno politikát folytatnak, ahhoz nekünk semmi közünk; ám az, hogy az osz-

trák-magyar bank miért emeli oly gyakran a kamatlábat és ezzel a művelettel miért teszi a hitel keresőkre nézve a pénzt drágává, avagy éppen hozzáférhetlenné, ez már minket közvetlenül érdekel.

Érdekel pedig azért, mert a magyar takarékpénztárak és bankok széles összeköttetésben állanak az osztrák-magyar bankkal és jó részét a kihelyezett pénzünek onnan szerzik be.

Már most, ha a bankok magas kamatot fizetnek az osztrák-magyar banknak, akkor viszont magasabb kamattal kell a hit-kereső közönséget is, s e mellett még nagyobb rigorozitással mérlegelik ügyfeleik hitelképességét is.

Ezért drága ily esetekben a pénz. s ezért történik az, hogy még magas kamat mellett nehezen lehet hozzájutni.

Hogy mit jelent Magyarország közgazdasági életében a hitelnek, ily módon való korlátozása és mit jelent a magas kamatláb alkalmazása, főleg a szegényebb nép osztályra nézve, azzal mindenki tisztában lehet, ha kissé mélyebb bepillantást vet a ma uralkodó viszonyokba.

Ma úgy áll a dolog, hogy főleg a vidéki bankok kénytelenek éppen az osztrák-magyarbank helytelen politikája miatt olyan kamattal fizetni a hitelgényeiket, a melyet ezek rendszerint nem bírnak el, de mert a kölcsönre rá vannak szorulva, kénytelenek ezt a nagy terhet is magukra venni.

Ennek a hatása már is érezhető, mert a nép egyre *szegényedik*, mert hiszen az, hogy a hitelforrások megközelíthetlenné váltak ez egyenesen a szegényedésnek el nem titkolható jele.

Az elszegényedés, ha egyetemessé válik és nagyobb területeket ölel fel, ez már országos gazdasági válságot jelent.

Az pedig, hogy ezek a válságok ártalmatlanokká váljanak és lehetőleg elkerültsenek, ez egyenesen az államkormány elsőrendű feladatát képezi.

A mi viszonyaink között jelen helyzetben az államkormányra az a feladat vár, hogy az államilag kivált-sólt osztrák-magyar bank gazdasági politikájába igyekezzen irányadólag befolylni és figyelmessé tenni ezt a nagy haszonnal dolgozó bankot azokra a veszedelmekre, melyeket az ő politikája a nemzetgazdasági életre áraszt.

A magyar állam éppen azért engedett ennek a banknak több rendbeli kiváltságokat, hogy segélyre legyen a nemzetnek a maga gazdasági életének fellendítésében, nem pedig azért, hogy kizárólag a maga javára használja ki a hitelkereső elem szorult helyzetét.

Meg kell értetni a zal a bőséges kiváltságokat élvező bankkal, hogy az egyedül helyes és egészséges bankpolitika nem az, hogy a bank részvényeseit minél gazdagabb osztalékban részesítse, hanem az, hogy a *hitelre szorult elemet akkor segítse meg, a mikor a viszonyai a segély igénybevételére kényszerítik.*

Szembem azzal a nagy szabadalommal, melyet a nemzet akaratából bir, ezt a kötelezettséget az a bank nem utasíthatja el magától s a meny-nyiben — mint most — mégis megcselekszi, akkor lépjen elé az államkormány és vegye oltalmába a nemzetet e veszedelmes bankpolitikával szemben és ejtse módját annak, hogy a nemzet részére a hitelforrások nyitva tartassanak, mert az az út, a melyre a bank az országot terelte az elszegényedés útja s az ezen való haladást az államkormány nem nézheti tétlenül.

A háboru Dél-Afrikában.

London, október 12.

A háboru a londoni időszámítás szerint **tegnap délután 3 órakor kezdődött** és nevezetes tényt ugyanabban a perczben az összes tőzsdéken és az egész országban tünnepélyesen jelezték az angol himnusz elénekésével. A londoni értéktőzsdén sajátságos jelenet játszódott le. A tőzsde egyik tagja arra az emelvénnyre lépett, a hol a fizetésekreptelenségi eseteket szokták kihirdetni és az asztalra a szokásos útséket tette. — Majd kihirdette, hogy mivel Krüger *előző kötelezettségének nem tett eleget, ezennel fizetésekreptelenné nyilvánították.*

London, okt. 12.

A Times-nak Sandspruitból e hó 9-iki kelettel azt jelenti levelezője, hogy Joubert főparancsnok engedelmével meglátogatta a környéken lévő bur táborokat. A burok hadereje ezen határszéli ponton **körülbelül 8000 főre rug** és nagy területen van elosztva. A bur kommandókön kívül van ott még egy nemetalföldi és egy ir csapat, mind-egyik 250 főnyi és két német csapat, a melyek közül az egyik Shiel ezredes parancsnoksága alatt a Klipriver folyó mentén Oranje szabadállam határán áll.

London, okt. 12.

Illetékes helyen czáfolják ugyan, mégis kétségtelemnek látszik, hogy Portugalia a Delagoa-öböl átengedte Angliának. Az Irihs Ti-

mes Londonból értesül, hogy az öbölnek és a vele határos portugál birtoknak Anglia részére való átengedése **befejezett tény.** A vételár nyolcz millió fontot tesz ki. Allítólag már Német- és Franciaország is hozzájárult a tranzakcióhoz. A parlament megnyitása után a bejelentés mind a két házban meg fog történni.

„Majláth püspök törekvése.”

— Válasz az ily című cikkekre. —

Budapest, okt. 11.

I.

A *Pesti Napló* és az *Ellenzék*-ben fenti cím alatt oly természetű támadások intézettek az erdélyi római katolikus státusgyűlés, igazgatótanácsa és gróf Majláth Gusztáv erdélyi püspök ellen, a mit elhallgatni az igazság elleni bűn volna.

A támadások abból az ötletből indulnak ki, hogy az erdélyi státusgyűlés e hónap 25-ikére Kolozsvárra összehívott. Ezt a tényt a közlemény ugy tünteti fel, mintha éppen erre az időre azért hivott volna össze a státusgyűlés, hogy támogatást nyújtson gr. Majláth amaz önző és hazafiatalan törekvéséhez, melyet a közleménynek alább ismertetni fogok. Ezzel szemben elég arra utalni, hogy az erdélyi római katolikus státus gyűléseit rendszeren október végén szokta tartani, ugyannyira, hogy ettől 1867. óta, amint visszaemlékezem, csupán két ízben tért el. Az volna tehát szokatalan, ha az idén a státusgyűlés nem október végére hivott volna össze. Amde a közleménynek szüksége van arra, hogy a státusgyűlés összehívását a szokatlanság színében tüntesse fel, mert különben Majláth önző és hazafiatalan törekvéseben miként hivatna segítségül a státusgyűlést, hiszen a közlemény szerint az erdélyi katolikusok képviselői és Majláth püspök ezen a gyűlésen szándékoznak állást foglalni a magyarországi egyetemes katolikus autonómia kérdésében. Valóban szulyos elbirálás alá esik, ha valaki az önkormányzatilag szervezett erdélyi katolikusoktól és Majláth püspöktől azt akarja elhíttetni a világgal, hogy az egyetemes autonómia kérdésében csak ma és ma is csupán Majláth püspök mesterkedése folytán akarnak állást foglalni, midőn köztudomású dolog, hogy az egyetemes autonómiát szervező kongresszus már 1897. év őszén összejött és azóta bizottságában folytonosan működik és köztudomású dolog, hogy ebben kongresszusban az erdélyi státus püspöke és őt választott tag által képviselve van.

És minő irányban akarnak Majláth püspök és az erdélyi katolikusok képviselői ezen a státusgyűlésen az egyetemes magyarországi kath. autonómia kérdésében állást foglalni? A közlemény szerint ezen státusgyűlés van hivatta Majláth püspök önző törekvéseinek a szükséges támogatást nyújtani. Majláth püspök ugyanis magát és az erdélyi egyházmegyét az egyetemes katolikus autonómiával szemben szeparálni akarja azért, hogy a maga részére nagyobb kiváltságokat biztosíthasson, mint a mekkorával saját érdeke, a kalocsai, vagy a többi érsekek és püspökök bírnak.

Bizonýára az érsekeket, püspököket, de leginkább az erdélyi püspököket fogja meglepni a közlemény eme kinyilatkoztatása, mert hiszen ezen érsekek és püspökök igen jól tudják, az erdélyi püspök pedig tapasztalja, hogy az önkormányzat inkább feszélyezi, mint privilegizálja a püspöki hatalmat és kiváltságokat; ha tehát az erdélyi státus kiterjedt jogkörét fenntartani valakinek érdekében állhat, ugy az mindenki más lehet, csak az erdélyi püspök nem. Ha tehát e kérdésben az erdélyi püspök saját státusának szerzett jogaiért becsületesen helyt áll, azért mindenki részéről csak tiszteletet és becsület érdemel. És ezt azok részéről, kik az igazságot szeretik, meg is kapja.

Amde a közvélemény szerint Majláth püspöknek sikerült ezen szeparatizmus álláspontját a katolikus autonómiai kongresszus 27-es bizottságának többségével elfogadtatni, sőt keresztül vitte azt is, hogy az erdélyi római katolikus egyházmegyének, az összes többi egyházmegyék rovására, kivételes önkormányzati jogai és hatásköre legyenek. Köztudomású dolog, hogy a 27-es bizottságnak igenis az erdélyi egyházmegye képviselői közül kettő, Ugron Gábor és én tagjai vagyunk — de Majláth püspök nem tagja, tehát ott nem vihetett semmit keresztül.

A közvélemény szerint Majláthnak e szeparatizmus törekvése hasonló törekvéseket ébresztett fel a román püspökökben is, kik Mihályi Viktor balázsfalli érsekkel az élükön a maguk számára a Majláth püspökhöz hasonló kiváltságokat — az összes román katolikusok részére pedig az erdélyi róm. kat. státussal egyenlő önkormányzatot követelnek, sőt Majláthnak eme törekvése még az erdélyi szász nemzetiségi katolikusokban is hasonló szeparatizmus vágyakat ébreszt. És a közlemény mintha egyenesen arra törekedne, a mivel Majláthot vádolja, az erdélyi örmény katolikusokat hasonló szeparatizmus álláspontra akarja igazolni, mert mellesleg megjegyzi, hogy az ő vagyonukat és alapítványukat az erdélyi státus be akarja olvasztani, sőt kettő alapjuk jóvedelmét az igazgatótanács nem is fordította alapítványszerű rendeltetésére.

Nem mulasztja el a közlemény kiemelni, hogy az érdekelt körökben Majláthnak eme törekvése minő visszatetszést keltett, a mely felháborodással fokozódott, midőn a nemzetiségi püspökökben a hasonló törekvéseket felébresztette és nyilvánvaló lett, hogy ezek most már ugyanarra törekuszenek, mint Majláth. Ez utóbbi körülmény — mondja a közlemény — megette hatását a magyar püspöki karra is, mely arra való tekintettel, hogy Mihályi Viktor azzal fenyegetőzött, hogy sem ő, sem társai az autonómiával kongresszuson nem jelennek meg, sőt egyházmegyéik oda képviselőket nem küldenek, komoly megfontolás tárgyává tette ez idei szeptember hónapokban tartott értekezletet, hogy vajjon a 27-es bizottság tervezetében az erdélyi róm. kath. státus számára kontemplált különválás egyáltalán összeegyeztethető-e a magyar egyetemes kat. autonómiával, valamint az erdélyi róm. kat. püspököknek abban rezerált különleges kiváltságai a magyar epizkopátus hierarkiai, közjogi méltóságával és hivatalos tekintélyével? Az idei erdélyi stát-

AZ „ELLENZÉK” TÁRCZÁJA.

1899. Otóber 13.

Nagy-Ecsedi emlékezések.

Ecsedi Kovács Gyuláról.

Írta: Kovács Károly.

Rég letűnt a Rákócziak dicsőséges kora, — ezzel együtt az osztrák parancsra lerombolt ósrégi ecsedi vár is elpusztult. Ott állt az ősmagyar kis kulcsos város a rengeteg nagy láp szélén — elszigetelve a világtól. Nevét nem is ismerték már, csak a historikusok. S ime, a 60-as évektől újra ismertté lesz Ecsed neve. Egy Istentől ihletett ifjú költő-művész veszi fel előnévül.

A rajongásig szeretett költő-színész, E. Kovács Gyula, sok boldog napot töltött itt e régi kis fejedelmi város egyszerű ref. parokhiájának falai között, imádvá szeretett szülei körében. Nem innen indult el ugyan fényes pályájára, mert mikor színészsze lett, akkor édesatyja a szomszédos Mérken lakott s az azután következő évben jött át Ecsedre lakni.

Az 1857. év nyári szünetében E. Kovács Gyula, mint a debreczeni kollegium másodéves bölcseje időzött szüleinél s folyton vívódott önmagával, hogy elmegy színesnek. Cátói jellemű, hatalmas, szigorú atya hallani sem akart tervéről, szelid lelkű édesanyja pedig könnyeivel próbált hatni rá. De mindhiába voltak az édesanyai könnyek, ő egy zivataros éjszakán felkel-

s az égő, forró szenvedélytől üztetve, utra kél — bucsuzatlan. A sötét szobában összeszedi ruháit. A neszre jó anyja fölébred s mondja: — Vigyázz fiam, ha kimégy, megne hűtsd magad.

Szuró fájdalom nyilalik e szavakra át a távozó fiúnak szívében, de nincs szeretet, nincs hatalom, a mely megállítsa útját. Kérve a szabadba — fut, s csak kűnn a határban, a szőlős-kertek alatt mert felöltözni. Másnap délután beérkezett a Debreczennel határos Hajdu-Sámsombá, a hol a piacon megpillantja a Szepességre utazó Segesváry József unoka-testvérét — s attól féléven, hogy haza viteti, — a kertek alatt a debreczeni nagy templomnak veszi útját, a hol aztán teljesült szívének vágya, színészsze lett.

Néhány hónap mulva már Nagy Károlyba került társulatával, a honnan egy vasárnap délután az akkori szaniszlói ref. paphoz — atyjának jó barátjához — Szikszai Józsefhez ment ki, leginkább azért, hogy szülei-ről hírt halljon.

A jó öreg pap bácsi nyájas szavaival annyira hatott rá, hogy megígérte, visszatér a tanulói pályára, s együtt elmentek Mérkre. Édes atya e szavakkal fogadta: „Megtértél fiam! ismét fiammá fogadlak.” Másnap atyjával együtt bement Nagy-Károlyba, a hol még egy pár szerepet le kellett játszania, — hogy majd néhány nap mulva aztán végkép haza menjen.

De amint egyszer ismét fellépett, nem volt erő, a mely elszakítsa többé a színpadtól.

Eljött a hazamenetel ideje. Szívszorogva várta apját, s midőn látja, hogy korán reggel jön szállása felé, megrémülve elfutott.

Szegény apja utánna kiáltott: „Ne félj! Nem üldözlek, eredj utadon!”

Tizenhárom év telt el. Ez idő alatt a vasakaratú ifjúból sok-sok küzdés árán jeles művész lett, s most már atya is kibékült, s ez időtől fogva többször meglátogatta — forrón szeretett nejevel s kis leányával együtt — szüleit Nagy-Ecseden.

1878. nyarán is időzött itt néhány héti s dolgozott Schiller „Don Carlosá”-nak fordításán. Esténként sokáig fenn időzgetett classicus műveltségű édes anyjával. Egy gyönyörű szép nyári estén szokatlantul sokáig fenn voltak; annyira belemoledtek a beszélgetésbe, hogy már csaknem hajnalott, mikor Kovács Gyula kimegy a szép csendes éjszakába s azt mondja: — Apám! Nagy-Ecseden csak két ember van ébren: a pap, meg a fia.

Akkor még Ecsedtől Mérk felé egy gyönyörű nagy, hosszú vén jegyene fa-sor vezetett. Nagyon szerette e felséges utat, a hol reggelenkint nagyon sokáig el-el sétált Havas Gyula öcsésével.

1887. márczius havában halt meg édes atya. Néhány hét mulva, husvét előtti nagy esőtűrtőkönn, nagy bánatában kesergő öreg édes anyja látogatására indul Debreczenből, a hol vendégszerepelt. A vasúti állomásnál találkozik Szabó Lajos nagy-ecsedi segédlel-kész tanítóval, sógorával. Együtt utaznak

Nagy-Ecsed felé, Nagy-Károlyig vasuton. Ott már várt rájuk az ecsedi ekhós szekér. Utközben azt kérdi a művész a káplántól:

— Megvan-e még az öreg Halkáry bácsi Vállajon? Ha megvan, menjünk be hozzá egy pohár borra. Édes apám — szegény — nagyon sokszor emlegette ezt a régi jó koreszmást. Oly rég készültök már rá, hogy ha haza jövök, töltök nála egy kevés időt.

Ez a Halkáry bácsi régi jó becsületes patriarchális vendéglőse volt a nyíri uraknak, — a kinél a megyei gyűlésekre, vagy a Nagy Károlyi vasúti állomáshoz utazó urak, — még az alispán is — szívesen elidőztek, vagy nyájas, csendes szállást kapnak éjszakára. Az öreg valaha jó napokat látott, de nem haszonlesésből, hanem becsületből szögálgván ki vendégeit, — a hajdani jó módnak már csak romjai voltak a jó öregnél. Későre járt már az idő. Zörgetnek. Az öreg Halkáry bácsi mikor megtudja, milyen illustris vendége érkezett, nagy örömmel nyitja az ajtót, s bevezeti — a személyesen is, de hírből még jobban ismert művész földijét.

Jó sokáig elkvaterkázta, s a költő-művész, a ki nagyon jól találta magát, — beszélgette régi nyíri emlékeit. — A szomszéd szobában aludt az öreg bácsi leánya, a ki a művésznak határtalan tisztelője volt — és épen abban az órában — sokáig, hosszán álmodott E. Kovács Gyuláról. Egyszer fölébred, s hallja az ismeretlennek tetsző mély, bariton hangot. Fölugrik, s a kulcslyukon be nézve, a másik szobában látja azt, a kiről az imént álmodott.

Gyönyörű szép tavaszi éjszaka volt.

Éjfél után mentek haza fele Nagy Ecsedre.

Mikor Mérkre érkeznek, mondja a művész:

— Nézd Lajos, innen a kis magyar papi lakból szöktem el színésznek.

Hajnál fele érkeztek haza, de oly jó hangulatban voltak, hogy nem feküdtek le, hanem tovább kvaterkázta. — A legutolsó már akkor husvétra elérkezett, s a káplán azt is felköltötte, — a ki mint minden debreczeni diák, nagy tisztelője volt E. Kovács Gyulának.

(Vége következik.)

Nina.

— Angol regény. —

Az Ellenzék részére fordította: AMICA.

VII.

(Folytatás.)

(16)

— Oh, Douglas! — rebegte a leány, kéréslel megható mozdulattal, mely az ifju ajkaira jövő örületes szemrehányó szavakat fékezte és kényszerítette, hogy arcát ismét eltakarja.

— Drágám, hallgass reám — folytatá gyöngéden. A hasztalan szemrehányásokkal mire való szerencsétlenségünket növelni? Próbálj nekem az általam okozott szenvedésekről megbocsátani — tudod, hogy nem készakarva tettem! Csak arra emlékezz, hogy téged megsejtve magamat tiszszerte erősebben megsejttem. Majd egykor meg fogod köszönni, ámbar most azt gondolod, hogy azt nem tudod nekem megbocsátani; eljön az a nap, midőn azt fogod magadban mondani — „Neki igazza volt; ő jobban szeretett, mint a hogy gondoltam és ő saját magamtól mentett meg.”

tusgyűlést tehát azért hívta össze Majláth püspök, hogy az őt a magyar püspöki karal szemben támogassa, illetve, hogy a püspöki kar elhatározásának elébe vágasson egy valóságos memorandummal, mely az erdélyi Unió harminczéves fennállása dacára az erdélyi egyházmegye különválását volna hivatva státus-gyűlésileg demonstrálni.

Dr. Györfly Gyula, orsz. képviselő, az erdélyi státus igazgatótanácsának és az országos katolikus kongresszusnak tagja.

Emke.

Az EMKE igazgató választmánya tegnap ülést tartott.

Jelen voltak: Gróf Béldy Ákos elnök, Gróf Kornis Viktor alelnök, Sándor József t. alelnök-főtítká, dr. Csernátóni Gyula, Balogh Károly, Fekete Nagy Béla jegyzők, Gyárfás Benedek számvizsgáló, Szekula Ákos ellenőr, Barcsay Domokos, Dobál Antal, dr. Deák Albert, Deaky Albert, báró Feilitzsch Arthur, dr. Gidófalvy István, Hory Béla, Horovics József, Kozma Ferencz, Kuszók István, Lázár Jenő, Matskássy Pál, Merza Gyula, Pál István, Polcz Rezső, Réthi Lajos (Déva), Szvacsina Géza, dr. Török István, dr. Weisz József alapító és választmányi tagok.

Elnökölt: Gróf Béldi Ákos.

Előadott: Sándor József.

Jegyzett: dr. Csernátóni Gyula.

Elnök a gyűlést megnyitván, bejelenti, hogy ő Felsége a király köszöntését fejezte ki a gyulafehérvári közgyűlésből küldött sürgöny üdvözlétért. (Éljenzés.)

Hasonlóképen bejelenti, hogy dr. Darányi Ignác kir. földmívelésügyi miniszter átiratban köszöntötte meg a gyulafehérvári közgyűlésnek az algyógyi székely földmívelési iskola fejlesztéseért jegyzőkönyvi köszöntet szavazását.

Eöry Ernő jegyző kiment elmaradását.

Mult ülés jegyzőkönyve felolvasatván, hitelesítettik.

T. alelnök-főtítká havi jelentése szolgál örvendetés tudásul. Az elnök amaz intézkedése, hogy az aradi vértanuk emlékére gyopár koszorút küldött, jóváhagyó tudásul vétetik. Örömmel szolgál a választmány tudomására, hogy a Temesvári gyufagyár az „Emkegyűjtők” után szept. hórl 104 ft 23 krt küldött be; ezzel az eddig beküldött összeg 11 hónap alatt 550 ft 59 krt tesz ki, az első hónap 13 fttal kezdődött. A választmány kimondja, hogy az ezen a czimen bejövő öszszeg az Erzsébet kisdédóvó alaphoz csatoltatnak. Merza Lajos főpénztáros betegsége következtében Szekula Ákos ellenőr előterjeszti a szept. hórl szóló forgalmi és vagyon kimutatást. Ezek szerint mult havi forgalom 45,401 ft 60 kr., ebből készpénzbevétele 2357 ft 51 kr. Összes vagyon 1.295,817 ft 11 kr. Szólgatikus tudásul.

T. alelnök — főtítká bejelenti, hogy az új gyűjtőívek alapján 11 új alapító és 216 új rendes tag lépett be, a mult gyűlés óta. Felolvassa az illető jelentkező névsorát. A választmány egyhangulag és közfelkiáltással a felvételt megajti.

Olvasztatik az algyógyi székely földmívelési iskola ellenző bizottságának jelentése az iskola szept. 18—19-én megtartott vizsgárol. A jelentés mindenekben elfogadatik és pártolag terjesztetik fel a kir. földmívelésügyi miniszterhez. Lászlai Ferencz és Sándor József bizottsági tagoknak eljárásukért köszönet szavazatik.

Felmerült konkrét javaslat kapcsán a választmány foglalkozott a jövő évi közgyűlés kérdésével; ezek alapján tervszerint a közgyűlés Kolozsvárt a Mátyás-szobor leleplezésével egyidejűleg tartatik meg. Felmerült megkeresés következtében elvlog kimondatik, hogy az ügy kellő előkészítése esetén az

egyesület hajlandó 1902 évi közgyűlését a Nagyvárad orsz. ipartermény és gazdasági kiállítás alkalmával Nagyváradon tartani meg.

Bejelentik, hogy az Udvarhelymegyei fiókvalasztmány ujjászervezésére Hollaky Artúr főispán kerestetett föl! A szentesi-fiók ujjászervezésére Vadnay Andor főispánt kéri föl a választmány.

A MÁV. kolozsvári üzletvezetőségének, mint az Emke palota bérleje megkeresése az épület ablak és ajtó zárai kijavítása kimondatik.

Kolozsvár szab. kir. város tanácsának 15,502 sz. átiratára kimondatik, hogy a járdá adó szabályrendelet értelmében az egyesület igenis hajlandó viselni a megfelelő terhet, ha az Emke palota körül a járdá aszfalttal elkészítették; ellenben a városnak átengedett járdá területét az egyesület a 64 ft 40 kr kifizetését kéri.

Vista község (Kolozsvármegye) a kir. vallás és közoktatásügyi miniszter által nyújtandó biztostékek mellett iskola építésre 6000 ft törlesztő kölcsönt kér.

Tekintettel azon elvi megállapodásra, mely szerint az egyesület vagyona takarékbetétekben vagy óvadék képes értékpapirokban kezelendő, a törlesztő kölcsön nem szavazatik meg. Hasonlóképen a kolozsvári önkéntes mentőegyesület a város által nyújtandó biztostékek és kölmonostor utcai telkeknek lekötése mellett állandó helyiség építésre 20,000 ft törlesztő kölcsönt kér. A választmány hajlandó 20,000 ftot 6 százalékra oly módon kölcsönadni, a mint a kolozsvári siketnéma intézetnek adatott, ha a kötelező szerződést az Emkével a város köti meg.

Gajzágó Manó jogtanácsos a néhai Hagan Mária-féle hagyatékgyűjteményben az élethossziglan 8 százalékos haszonélvező öv. Szabó Gábornéval a választmány határozatából egyezsége lépven, ezek alapján a hagyaték ingatlan és zárgondnok kezelésben bejött 700 ft öv. Szabó Gábornának öröklajdójul átengedett. Ily értelemben a pénzárhi hivatal utasittatik az egyesület vagyoni állagából, illetve várandósságaiból a hagyatékki ingatlant értékelés és a zárgondnoki kezelési öszszegnek leírására.

A néhai Bán István-féle 1000 ftros hagyaték után 1894. febr. 1-től 1899. július 12-ig a hagyaték átadó végzés szerint még 271 ft 25 kr. kamat illetvén az egyesületet, ebből a választmány szótöbbséggel 198 ft 75 krt elenged s csak 72 ft 50 kr. léssen fizetendő. Ezzel szemben a Szentegyház-utcai hagyaték ingatlanra elrendelt zálogjogi bekebelezés feloldatik.

Nyárad-szeredai és verespataki takarékpénztárak betét elhelyezését kéri. Tekintettel a jelenlegi pénzügyi viszonyokra, nem adható.

Az Emke daloskőri lobogók megrendelése a Gönczy F. József-féle szegedi cégénél véglegesen kimondatik. E czélra 100 drb. lobogóra 200 ft kiutaltatik. A további eljárással az elnökség, illetve a directorium bizatlik meg.

T. alelnök-főtítká jelentést tesz, hogy az egyesület irodahelyisége többé nem felel meg a szükségletnek, s hogy egy alkalmas raktárhelyiség hiánya miatt az egyesület könyvei, felhalmozott iratai a jelenlegi pinceszékhelyiségben a nedvesség folytán veszélynek vannak kitéve. Kimondatik megfelelő helyiségről és raktári helyről gondoskodás.

Dr. Jancsó Benedek kéri, hogy történelmi forrás munkája III. kötetének megjelenését is az Emke megfelelő anyagi segélyben részesítse. Kimondatik, hogy 300 példány ellenében 1200 ft kiadási költsége a III. kötetbe is megszavaz a választmány; az írói tiszteletdíj tárgyában a directorium ujjabb javaslatátételre utasittatik.

A Balázsfalvi Emke iskola tanítójának tanítótestületi gyűlésre utazásáért 16 ft utiköltség kiutaltatik.

A Kissebesi Emke iskola tanítója Riegler Árpád 50 ft helyi pótlékban részesül;

az Emke költségvetésébe 52 ft 60 kr dologi kiadás többet felvétetik s több felszerelési szükséglet megadatik.

H. Szántó István M.-N.-zsombori tanító törzsfizetését az Emke-től 400 ftban állapítja meg a választmány, a kántori teendő-kért külön kap 80 ftot a ref. egyházi fohatóság utján.

Az ördögkúti óvó foglalkoztató eszközzeire megszavazatik 16 ft 58 kr.

Megszavaztatnak a következő évre az alábbi r. kath. felekezeti segélyek:

1. Borszéki lelkesnek Gyergyó-Bálbórt 100 ft.

2. Tölgyesi lelkesnek Békásért 150 ft.

3. Naszói lelkesnek 300 ft.

4. Topánfalvai lelkesnek 100 ft.

5. Alsó-porumbáki lelkesnek 100 ft.

A Marós-gzesei ref. tanítónak az 50 ft évi segély tovább folyósittatik.

A hozsdáti áll. munkatanítónője f. évi jul 1-től egy évre 50 ft segélyt kap.

Petrozsényi községi gymnasium évi segélyt kéri. Az egyesület alapszabályaiból a előzőkölaki segélyezése hiányozván, segély nem szavazható meg.

Horváth Géza szobrász növendéknek 150 ft ösztöndíj szavazatik meg.

Több daloskőrnök lobogók, daloskönyvek és hangjegy papir szavaztatnak meg.

Még több kisebb tárgy ellátásával a gyűlés késő este eloszlott.

Menetrend.

A téli idény alatt, vagyis f. évi október hó 16-ától 1900. április hó 30-ikáig a menetrend-hirdetményben feltüntetett következő menetek nem indittatnak:

- 1) a Pályaudvar—Főtér irányban: 2., 4., 4a, 52. sz. menetek.
- 2) a Főtér—Pályaudvar irányban: 1., 1a, 3., 51., 53. sz. menetek.
- 3) a Monostor—Főtér irányban: 54., 56., 110. sz. menetek.
- 4) a Főtér—Monostor irányban: 55., 57., 115., 117. sz. menetek.
- 5) a Külmagyar—Főtér irányban: 57., 61., 115., 117. sz. menetek.
- 6) a Főtér—Külmagyar-u. irányban: 54., 56., 106., 108. sz. menetek.

Az első vonat a MÁV.-tól Főtér felé indul 6 o. 55 p.-kor, a második 7 o. 03 p.-kor, a harmadik 7 o. 33 p.-kor. Az utolsó vonat 8 óra 55 p.-kor indul a Főtérről a vasúthoz.

Az igazgatóság.

Sport.

Van szerencsém az érdekelteknek tudomására hozni, miszerint az Erdélyrészi Falkavadász-Társulat ez évben rendez vadászeit október 16-án kezdi meg.

Br. Wesselényi Béla, falkanagy.

Football-mérkőzés. A kolozsvári m. k. tud. egyetem hallgatóságának mult hét szombatiára jelzett football-mérkőzése az esős idő miatt meg nem tartatván e hét szombatiára fog a Májális-utca végén elterülő mezősegen megtartatni, nagybudaalvi Vermes Lajos egyetemi vivő és sporttanár vezetésével. Az egyetemi hallgatóságnak ezenul rendszeresen a hét szombatián megtartandó football és egyéb játékaik iránt az ifjúság és sportkörökben nagy az érdeklődés. Gyülekezés délután 2 órakor az Egyetem vivőtermében. A mérkőzésre az öszszes egyetemi polgárság, ugyszintén az érdeklődők ez uton is meghivatnak.

SZÍNHÁZ.

Gyurkovics leányok. Herczeg Ferencz vigjátékát adták tegnap. Az előadás egészen a tavalyi szereposztással ment. A szereplőkről annak idején elmondtuk véleményünket.

Műsorváltozás. Vendrei Ferencz betegsége miatt a holnapra hirdetett *Himfy dalai* elmarad s helyette az *Aranylakodalm* kerül színpa.

Hol van Zivuska? Zivuska Jenő tavaly 100 aranyat nyert a Teleky-pályázaton. A döntés alkalmával nagy küzdelem volt. Sokat beszéltek ezután a lapok Zivuska nagy tehetségéről. Ezek után mindenki érdekel várta a darab előadását. A színházak programjai megjelentek, de egyik sem vette fel műsorába. És e miatt nem is szóltál fel egy lap sem. Zivuska eltűnt. Jó volna, ha a budapesti lapok nem fedlekeznének meg egészen róla s felszólalálnak, hogy adják elő pályanyertes darabját.

Hamlet-láz. Bécsben valóságos Hamlet-láz uralkodik. A világváros minden színházában Hamlet-et játszik. Szól a reklám nagy dobja és nem is kell kötéllal fogni a publikumot: közönség mindenütt annyi, hogy majd szétszedik a színházat. A Burg-színházban Kaintz játszta Hamletet, a Karl-színházban Sarah Bernhardt, a Raimund-színházban Sandrock Adél. Ebben az örült házban sok érdekes dolog van. Legérdekesebbek azok a nyilatkozatok, a melyeket ezek a Hamletek egymásról mondanak. Ha még hozzávesszük a Jászai Mari nyilatkozatát Kaintz Hamletjéről, mely lapunk tegnapi tárczájában is megjelent: kész a komédia. A komédia egyes jelenetei így alakulnak: Kaintz szidja Sarah Bernhardt Hamletjét, a Kaintz Hamletjét pedig Jászai Mari szidja (persze erre nem sokat lehet adni); Sarah Bernhardt kicsinyit Sandrock Adél Hamletjét, Sandrock Adél viszont a Sarah Bernhardt Hamletjét kicsinyit és így tovább. A publikum pedig örülten rohan egyik színházból a másikba, hogy mindenik Hamletet megnézzék. Hogy ki kerül ki ebből a harezból győztesen, azt könnyű kitalálni: Hamlet. Nincs igazuk azoknak, kik a trikós Hamleteket szidják és azt mondják, hogy azok megszenstegletenitik *Lapspereket*. Nevetséges aggodalom. Ne féltsen senki Shakesperet. Ha háromszáz év nem ártott meg a brit szellemóriás remekének: nem fog megártani neki a Sarah Bernhardt lélelt trikója sem.

Bécsi izlés. Bécsnek Operaháza kétségtelenül a világ egyik legelső operaszínháza. Ha egy operát ott apróbbáznak: bizon mehet világkörut. Csodálatos, hogy a zenei izlés Bécsben csak operaház publikumában van meg. Legalább erre a következtetésre kell jutnunk a bécsi lapok zenebírálatának olvasása után. A mivap a Neue Freie Presse világgá kürtölte, hogy Lili megbukott, mert a zenéje egy fityinget sem ér. Most meg a babáról innak olyan dolgot, a mi nevétre készíti az embert. A baba zenéjéről az Extrablatt azt írja, hogy bizonyosan limonádé csörgedez annak a komponistának ereiben, ki ennek az operetnek zenéjét szerezte. Az izlésnek ilyen eltévelyedése igazán példátlan. Ez csak Bécsben történhetik meg, a hol Der kleine

Nina nem válaszolt; csendesen és némán ült, egyik kezével az arcát eltakarva; de a leányok ez ujság felett sokkal izgatottabbak voltak, minthogy a Nina hallgatását észre vegyék.

Az esküvő nem sokára lesz és itten? kérdi az egyik. Reménylen, hogy itt lesz. Számtalan mulatságot adnának és azt hiszem, hogy egy nagy bált.

En nem tudok arról semmit, — válaszolá Warwick ur, a mint felállott. Azt hiszem, hogy nem sokára meg fog történni; de nem gondolom, hogy itten. Az esküvők rendszeren a menyasszony otthonából szoktak véghez menni, nem de? Azt hiszem, hogy Laura kisasszony nem veszi el a lakodalmi tortából a részét — tevé utána mosolyogva, a mint a házi kisasszonyokkal kezét szorított.

Aztán Ninához fordulva azt kérdezte: hogy haza megy-e és elfogadja az ő kísértét.

Haza megyek-e? — mondá és szenvedő kifejezéssel nézett az ifu arcára, haza megyek-e? Oh, igen; haza megyek!

Felállt, kezét szorított a leányokkal és kísérijével kiment a hideg szürkületbe. Talán a világos meleg szobából való hirtelen átmenet a sötétségbe okozta, hogy a mint a Meredith udvart elhagyták, megbotlott és elesett volna, ha Warwick ur karja fel nem tartja.

Megsértette magát? — kérde az ifu aggályosan.

Nina üres, mit sem látó tekintettel nézett rá és nem válaszolt, mig az ifu nem ismételte a kérdését.

Megsértettem e magamat? — mondá lassan. Oh, nem! — Aztán, majd nem indulatosan tette utánna. — Mi tudna engem megsérteni?

(Folytatása következik.)

MINDENFÉLE.

Kolozsvár, október 13.

— Kolozsvári vértanuk emléke.

Most lesz 50-ik évfordulója, hogy Urbán erdélyi császári parancsnok, a ki Hajnaut szerette utánozni, Kolozsvár határán, Szamosfalva közelében, bitófnan kivégeztette Tamás Andrást székely alezredest és Sándor László nemzetőr tisztet. Az 50 év emlékére vasárnap kegyeletes ünnepélyt rendez a kolozsvári orsz., történelmi erekleje muzeum. Az ünnepélyen részt fognak venni az orsz. ipartestületi kongresszusra Kolozsvárra gyűlő vendégek is. Az ünnepély a vértanuk emlékoszlopa előtt, vasárnap d. u. 3 órakor fog lefolyni. A kirándulásra külön vonatot kértek a M. Á. V. üzletvezetőségétől s a közúti vasut is d. u. 1 órától kezdve a vámig fog negyedóránként közlekedni. Az ünnepélyen lesz emlékeszéd, ima, szavalat, ének.

Meghívó. A kolozsvári orsz. történelmi erekleje muzeum, a Kolozsvár határán eszelőtt 50 évvel, a bitófnan kivégzett székely vértanuk, (Tamás Andrást alezredes, Sándor László nemzetőrtszt) kivégeztetésének évfordulója emlékére kegyeletes ünnepélyt rendez. Az ünnepélyre személyekhez, vagy testületekhez intézett meghívók nem adatnak ki. Azonban e lapok utján tisztelettel meghivatnak a kivégzett vértanuk rokonai, az egyházak képviselői, a hazai, kiválóképen pedig a székelyföldi törvényhatóságok képviselői. A hivatalok, hatóságok, honvéd egyletek testületek, a Kolozsvári ipartestület s a Kolozsvárt öszszgyűlt ipartestületi kongresszus vendég serege, a kolozsvári tanintézetek, nevezetesen pedig az egyetemi kör, az ev. ref. theologia, a kolozsmonostori gazd. tanintézet, a r. k., ev. ref., unit. főgymnasium, a fi-és nőtanító képző intézet, felsőbb leány iskola, a polgári leány iskola, a Mária Valéria leány árvaház, a polgári fiu iskola, a technológiai ipartanműhely, a süketnémák intézete, szóval, az öszszes kolozsvári tanintézetek, valamint a hazafias közönség tisztelettel meghivatnak.

Az ünnepély kedvező idő esetén a Szamosfalva közelében levő örház-nál ének, szavalat, emlékeszéd, zene-tartásával fog történni. Kirándulás d. u. 2 órakor. Kezdeté d. u. 3 órakor.

Kedvezőtlen idő esetén, az ünnepély a torna vivoda nagy termében fog lefolyni.

Testületek és egvesek kéretnek az emlék megkoszoruzására.

Az erekleje muzeum elnöksége.

A kolozsvári vértanu ünnepen, mely Vasárnap d. u. 3 órakor a honvéd emléknél, kedvezőtlen idő esetén pedig a tornateremben fog lefolyni, emléktárt beszédet Herepey Gergely kolozsvári ev. ref. lelkes. Herepey-né édes atya, nagy bátyja, jelentékeny misziót teljesített a szabadságharc idejében. Herepey-né hazafias tanítása is mindenkor a közönség meleg szeretetével találkozott. Szavallat és beszéddel közre működésre felkérték a kolozsvári egyetemi kört, énekre pedig a közműves dalárdát. Oberti karnagy vezetése alatt, zenére a főműhely zenekarát. A főműhely 25 évi jubileuma egyik pontjába illeszti be e hazafias kirándulást.

Felkérték az üzletvezetőséget is, hogy tekintettel a vendégekre, mint a milleniumi évben, külön vonatot bocsásson rendelkezésre.

A vértanuk 50 évi fordulójának ünnepén testileileg való részvételüket bejelentették: a kolozsvári önkéntes tisztsóság, a kolozsmonostori gazdasági tanintézet és a kolozsvári tanító képző intézet ifjúsága.

— INFAN: D. G. A. Ezek a betűk vannak a kolozsvári belfarkas utcái ev. ref. templom hátsó részének talapzatát képező egyik padlóköbe vésvé. A kö lehet egyméter hosszú 35—40 czm. széles. Most, hogy le-tisztították a száz éves port, sarat, falakról és talapzatról, a Mátyás király építette reformátusok istenháza teljes tisztaságban áll a hívők rendelkezésére, tünt ki e kölap felirata. A kövön levő D. G. A. betűk jelentése: Domine George Apaffy. E kö alatt lebet a fedelmi sarj sirja. A gr. Székely Lászlóné, valamint gr. Rhédey János sirjából kikerült ruházati darabok a templom egyik félkéjében, külön szekrényben zár alatt őriztetnek. Az ev. ref. egyház eme temploma műkiesek és ereklejében nagyon gazdag. És ha bár a mai kor fia, leányai ugy látszik, kevés pietással viseltetnek elődeik erekleji iránt, messze földről ide zárandokoló idágenek keresik fel e szent templomot, hogy értékes ereklejüket megszemlélhessék. Herepey Gergely lelkes élő katalogusa ez ereklejeknek, a legnagyobb előszeretettel kala-

Es most Douglas — az édes hang bártalanul remegett — te el fogsz menni? Nem vagyok képes többet kiállni. Isten ved! A kéréles és a bánat mogható mozulatával nyújtotta feleje a két kezét. Az Ég áldjon meg! Az ég őrizzen és tartson meg és tegyen oly boldoggá, a milyen boldognak én kívánlak látni!

Boldog! — ismétlé Douglas keserűen, a mint egy pillanatra a leány kezét megfogta. Erős szorításával a gyenge kis ujjakat megsértve. Legyek boldog! Mintha az lehetséges volna! Nina, midőn azt megfogod hallani, hogy hanyatt homlok rohanok a romlásomra, jusson eszedbe, hogy az a te hibád — egyedül a tied.

Oly hirtelen eresztette el a Nina két kezét, hogy az hátra tántorodott és mielőtt ideje lett volna magához jönni, Douglas elment.

A fiatalok még mindig dolgoztak a templomban és annyira el voltak foglalva a díszítésekkel, hogy a játszásban történt hosszú szünetet alig vették észre, ekkor néhány jagató, bizonytalan akkordok következtek és aztán elnémult a zene; de egy fél óra mulva, midőn Warwick Gyula az orgona karra ment, hogy Ninát lehívja, hogy az valami fontos dologban a véleményét nyilvánítsa, a leányt lecsukodott szemekkel, kísértiesen halvány arczczal, eszméletlen állapotban a harmoniumra dölve találta.

VIII.

Ismét eljött a tavasz, fagyot és havat elkergetve, vidám mosolyával meleg napfényt és zöld bársony burkot hozva a földre. A madarak csipolni kezdtek a fiatal zöld levelek között és Sz. Mihály a téli álma után felébredt és készülődni kezdett a nagy esemény tiszteletére; a korai tavasszal jött a hír, hogy Mount Staffordi Stafford Douglas

eljegyezte Grantham és Denei lady Grantham Diánát, a mult évad szépségét és leggazdagabb örökösét.

Az eljegyzés kissé elhamarkodva történt és az esküvő rövid idő mulva volt végbe menendő; de a Sz. Mihály — cum — Butor lakosságának az nem okozott meglepetést, ők mindnyájan megjósolták azt, mióta lady Diana szép arca a mult nyáron a templomban a Mount Staffordi páholyban megjelent.

Ez egy nagyon kíváncs és öszszeálló házasság volt, mondták az emberek, — jobbat képzelni sem lehetett és azt remélték, hogy egy ilyen szép fiatal chatelainé fel fogja villanyozni a társaságot és Sz. Mihályt mulatságosabbá és élénkebbé teszi, mint a milyen az a lady Heléna uralma alatt volt.

Dunstan Nina hallotta az ujságot — hallott a menyasszony fogadására tett előkészületekről, a pompás ajándékokról, mikkel Stafford ezredes a jegyesét elhalmozza, jegyese iránti odaadó szerelméről és annak csuda szépségéről. A fiatal leány iyekezett a Stafford boldogságán örülni, megpróbálta, hogy ne érezzen irigységet azon nő iránt, a ki a Stafford szerelmének a napfényében fog élni, annak életét boldoggá teszi és annak a karjaiban minden bajtól védve lesz.

Először, midőn az ujságot hallotta, ugy tetszett, mintha a világozság eltűnt volna és hirtelen mindent sötétség borított volna el. Egy olyan napon hallotta, midőn a Meredith leányokkal azoknak a barátságos szalonjában ült. A leányok Emma, Laura és Nina egyedül voltak a kényelmeskedés attitűdjében, a tüzhely körül ültek, a tea még mindig a kis csoport előtt álló asztalon volt és néhány perezig majdnem teljes csendesség volt, midőn Warwick urat jelentették be és ő szokott jó kedélyével mint szívesen látott vendég belépett.

— Ujságot mondok kegyeteknek, mondá,

uzolja a vendégeket s mindent apróra megmagyaráz. Ma délelőtt Kreitsch iskolai igazgató Bpestről látogatta meg a templomot.

Minden dicsőség mulandó...

II. József császárt halála alkalmából felsőbb intézkedésre úgy látszik nagykegyelettel gyászolta meg Kolozsvár akkori lakossága. A díszes katedrális, mely a gyász isteni tiszteletre volt készítve, a belfarkas utcái templomban egy következő évforduló gyász isteni tiszteletére elraktározták. Ezekről a következő évfordulóról való megemlékezésről azonban nagyapáink bölcsen elfeledkeztek. A katedrális a feledésnek ama bizonyos pora fedte be, mely a korhadásnak a csirák és az enyészett gombáit szokta megteremni.

E gombák és csirák háborítatlanul rágódta a katedrális. Most, a midőn a templomot kitisztították, megbolygatták az év-század óta érintetlenül hagyott lim-lomokat, felfedezték az egykori katedrálisokat, mely azonban elenyészett, megsemmisült por és hamu volt.

Az unitáriusok új gymnasiuma.

Az unitárius vallás-közönség kolozsvári főgymnasiumának elhelyezése czéljából — mint már jeleztük — a Belmagyar-utcának — templomon alul fekvő területein emeletes új épületet emeltek. A mint tudva van, a közműves munkálattal Reményik Károly építész bizta meg az egyházat. Ebben a dologban ma azzal számolhatunk be, hogy az építészeti vállalkozó ma megkezdte a régi épületek bontását és pedig a templommal szomszédos volt igazgatói lakásán. Ezután sorra jön a többi. Összesen nyolcz önálló telket rombolnak le, s az így nyerendő mintegy háromezeröttszáz négyzetméternyi területen fogják a két emeletes nagyszabású épületet felépíteni. Az új épület egyike lesz a legzebb és a legmonumentálisabb középipületeknek, s a Belmagyar-utcának egészen új képet fog kölcsönözni. Az új épület a templomtól egész a volt Török Imre-féle házhoz fog terjedni, főhomlokzattal a Belmagyar-utczára. Az első végén nyitnak meg az új utca s Széchenyi-térrel fog közvetlen összeköttetést létesíteni. Ez utca megnyitásával az új gymnasiumi épület három utcában bir frontall és egy hatalmas tömböt alkot e három utca sarkán.

— Esküvő. Cruzer Aladár tegnapelőtt tartotta esküvőjét Kolozsvárt Imbery Rozsika kasszaszónnyal, Imbery János czukrász leányával. Az esketésnél dr. Hincz György gyógyszerész és Betegh Péter kereskedő tanusított. A polgári kötés után az ifjú párt a főúri r. kath. plébánia templomban Bíró Béla apátplébános részesítette az egyházi áldásban. Az esketési szertartás után az új pár és a násznép a Központi szállóban jöttek össze barátságos lakomára.

— Az egyetemi kör ismerkedési estélye igen fényesen sikerült. A nagyszámú egyetemi hallgatók közül ott láttuk: Dr. Fabinyi Rudolf egyetemi rector-magnificust, dr. Szádeczky Gyula math. kar dékánt, dr. Schneller István böcs. k. prodektant, dr. Meltz Hugó, dr. Pisztóri Mór, dr. Richter Aladár egyet. tanárokat és Kenessey Bélát, az ev. ref. theol. fak. igazgatóját. Képviseltették magukat az összes egyet. segélygyuletek; különösen jó hatást keltett, hogy a szász egyet. hallgatók is képviseltették magukat. A pohárköszöntök hosszú sorát Sárkány Loránd, az egyetemi kör elnöke nyitotta meg, éltetvén dr. Fabinyi Rudolf rector-magnificust mint kiváló tudóst, szeretett professort s az ifjuság lelkes barátját. Majd dr. Fabinyi Rudolf emelkedett szószára s gyönyörű, hasonlatokban és eszmékben gazdag beszédében, elragadó ékesszólással fejtegette az ifjuság céljait és feladatát s az egyet. körre, mint az ifjuság szellemi életének gócpontjára, ültette poharát. Szekeres Józsefnek az egyetemi tanároknak és dékáknak tartott tartalmas felköszöntője után Majerik Győző köszöntötte fel Kenessey Bélát, a ref. theol. fakultásnak, mint egyetemünkkel kapcsolatban levő intézetnek tudós igazgatóját. Dr. Szádeczky Gyula igen szép beszédében az ifjuság közt feltétlenül szükséges egyetértésre és szeretetre, dr. Richter Aladár a rózsás ifjuságra ültetett poharat, ugyanó egyszerűsággal az egy. kör javára dr. Fabinyi R. rector — mint Gömörmege egyik büszkesége — nevére 100 ftos alapítványt tett, cserében csak annyit kérvén az ifjuságtól, hogy éltessék Gömörmeget. Dr. Schneller István és Kenessey Béla elragadó ékesszólással fejtegették az ifjuság nemes hivatását, a melyet éppen az egy. kör is zászlajára tűzött, az egy. kör elnöke és választmányára ültetett poharukat. Dr. Meltz Hugó és dr. Pisztóri Mór az ifjuság egyetértésére s a nemzetiségi különbségből eredő gyűlölködés megszüntetésére emeltek poharukat. Beszéltek még: Szabó Imre a kör disztagiáira s volt elnökeire, Sárkány Loránd a testvéregyletek elnökeire s a vendégekre, Asztalos Kálmán Gergely György volt elnökre, Demeter Dezső az ifjuság egyetértésére, Gabányi Imre a szász egyetemi polgárságra, kik közül Hofstädter F. közönte meg a szives fogadtatást s fejezte ki azon reményét, hogy a szász és magyar ifjuság karöltve fog ezután haladni céljai elérése felé, Gaal Gerencz Sárkány Loránd egy. kör elnökre, Stenzel Gy. a magyar és szász ifjuság közti egyetértésre stb. A Csikay Gyuri zenekara által kellemesen mulattatott társaság az éjféli órákban oszlott szét egy kellemesen elöltött est emlékével, a mit bizonyít az is, hogy Fabinyi Rudolf dr. rector eltávozásá előtt egy újabb

elragadó beszédében a legnagyobb elismeréssel nyilatkozott az estélyről s a minden szempárt, nemesért lelkesülő kolozsvári egyet. ifjuságot éltette.

— Szégyelje magát. Pető Ernő collectur, der kön. ung. priv. Kassen-Lotterie Szegedin. Ez a hazafiatlan germánizáló ur, „Szegedin”-ről német hírdetéseket küldözget kolozsvári magyar czimetre; óva intünk és figyelmeztetünk mindenkit, hogy óvakodjék az ilyen germánizáló urakkal összeköttetésbe lépni. Hagyják, had szégyelje magát. Másik oldalról elismeréssel említjük fel, hogy ugyan arra a czimre, a melyre Pető uram német levelet küldözget Sebesta Jakab derék polgártársunk czímére, Schulhof Ede Csehországból, Reichenbergből, a legzebb magyarsággal írja üzleti leveleit. Ugyazintén Horvátországban a Nádor pezsgő gyár nemcsak levelezéseiben teljesen korrekt magyarsággal él, hanem Magyarországra és így Kolozsvárra is küldött kosarai s üvegeinek minden felirata teljes, tökéletes magyar szöveggel van ellátva. A Pető Szegedin féle germánizáló czégek tisztességét, s a magyar nyelv tiszteletét ez idegentől is megtanulhatnák.

— Iparkongresszus vendégei. Kolozsvárra érkeztek a következő vendégek: Nagy-Váradról Bertsei György, Jánkovics János, Sziládi Ernő; Török-Szt.-Miklósról Dudás Lajos, Kakuk László; Esztergonból Dóczi Ferencz, Dudás János, Wanitsék Rezső, Neményi Károly, Iványi Géza, Schuller Pál; Miskolcztól Szarka János, Polatsék Arnold, Putnoki Antal, Vidor Jenő; Temesvárról Máncsi Antal; Budapestről Vikár Béla; Jászberényből Ács Gábor, Fauszt Károly; Miskolci általános ipartestülettől Kulcsár Károly, Hesz Miklós, Csorba Endre, Forster Rezső; Berektyó-Ujfaluról Pataki József, Bihari János; Tiszaföldvárról Tóth Sándor, Ácsai János; Jászladányból Ernst Adolf; Szolnoktól Kreutzer Balázs, Görgecs József, Szontagh Jenő; Budapesti aranyműves i. t. Zitterbarth Károly, Pilisi István; Mező Csáthról Dargay Mihály; Papáról Hajnóczky Béla; Párkányról Hegedűs Gyula; Mező-Kövesdől Kiss Imre, Plank József; Bátorkeztől Gösi György; nagy-várad kamarától Óváry Lajos; Székes-Fehérvárról Boross Sándor, Polgár Antal; Magyar építőmesterek egyesülete, Bpest: Ziegler Géza, Weisinger György, Szikora Zoltán; Bpesti kovács ipartestület Márczinka János, Dsibák Miklós; temesvári kamara Haller Antal; Békés Hentz Antal; Delta Berecz József; Kalocsa Balázs Imre, Arnold Alajos.

— Az ipartestületi küldöttek fogadtatása. Az ipartestületi küldöttek nagy része tegnap este és ma reggel érkezett Kolozsvárra. Reggel a vasutnál ünneplés fogadtatás volt. A város nevében Losonczy János fogadta a vendégeket üdvözlő beszéddel. Az üdvözlőre Ráth Károly válaszolt. Ezután a küldöttek bevonultak a városba, a hol elszállásolták őket.

— Ipartestületi vendégek. Egy másuttán érkeznek Kolozsvárra az ipartestületek országos kongresszusára a vendégek. Az ipartestületi irodában nagy a sűrűség. Az iparhatóságok különböző városából érkező képviselői részére a szállók összes szobái le vannak foglalva. A vendégek nagy része Kolozsvár polgárságának vendégszerető hajlékaiban nyer barátságos és kellemes otthont.

— Megyei tisztviselők fizetése. Valamint az ország különböző vármegyéjében, úgy Szolnok-Doboka megyében is megindult a mozgalom, hogy a megyei tisztviselők sorsán javítsanak. Az őszi közgyűlés egy projektumot terjeszt fel a belügyminiszterhez, melyben méltányos fizetés emelést kér a tisztviselők számára. Deés városa oly rohamosan halad, az életmód annyira drágul, hogy az ezelőtti 15 évvel megállapított fizetésekből megélni teljes lehetetlen.

— Deési ipartermékek a párisi és moszkvai kiállításra. A földművelésügyi miniszter megbízása folytán az ország különböző molnár közül 57-nek 617 fajtájú lisztjét vették vegyvizsgálát alá. Ezek között Govrik Ferencz deési gőzműalmának produktumait is, melyekből mind a 9 felét oly kiváló minőségűnek találták a vegyvizsgáló állomáson, hogy a malomtulajdonos által használt jelzéseket fel kellett emelni. Govrik Ferencz Deési műalmának termékei abban az elismerésben részesültek, hogy maga a vegyvizsgáló bizottság ajánlotta azok közé, melyek a párisi világkiállításra fognak bemutatattatni. Govrik műalma alig néhány éve, hogy megnyílt. A tulajdonos szorgalmával a modern berendezéssel odáig vitte a dolgot, hogy most már meggyezerte a gőzmalom produktumait vásárolják, sőt még a megye határain túl is viszik. Ez alkalommal azt is érdekesnek tartjuk közölni, hogy a pétervári, illetőleg moszkvai országos kiállítás egy deési mulakatos munkája is szerepelt fog. Diczenti Ernő mulakatos egy egész kollekcziót küldött oda különböző disztárgyakból és pedig nem is a saját, hanem a kiállítás költségén.

Az Emke Udvarhely-vármegyei választmány.

Az Emke tegnapi választmányi gyűlésében jelentetett be, mint az lapunk más helyén olvasható, hogy Hol-lakay Ártur, Udvarhely-vármegye főispánja felkérte ezt a főkválasztmány elnöksége elfogadására és az újjászervezés kereszttel vitelére. Hollakay Ártur főispán már választott is, a mennyiben az Emkehez megérkezett levelében készséggel kijelenti, hogy az elnökséget elfogadja. Ezzel ezen szép fiok-

választmány, melynek területén az Emke emlékeztet 10 éves közgyűlését tartotta, új életre kelt.

— Eljegyzés. Étfalvi Imreh Vilmos honvédőhadnagy néhai étfalvi Imreh Ferencz alsófehérvármegyei alispán fia a napokban tartotta eljegyzését Nagy-Enyeden dr. Nagy Albert I. osztályú főorvosorvos és a Ferencz József-rend lovagja szép és kedves leányával, Gizellával. Boldogságot kívánunk a fiatal jegyospárnak.

— Időjárás. Az időjárás okt. 6-ával nemcsak Kolozsvárt, hanem az egész ország-megváltott, a levegő lehült. Vasárnap Selmeczbányán havazás mellett szentelték fel a honvéd szobrát. Midőn a tagbaszakadt, daczos arckifejezésű honvédről az ünnepély folyamán a fehér vászonlepel lehült, a nagy idők harcászának bronz homlokátó szírmok fehér leple vonta be. Nyilvánvalóan jelezni akarta az időjárás, hogy ama győzelem érvényesítése, a melyet a 48-as honvédek az osztrákok felett kivívtak, még a mai korombereinek haját is öszbe fogja borítani. Selmeczbánya környékén s az egész felvidéken 9-én minden esonttá fagyott. Az emberek előszedték bundáikat. A fák egészen zöld levelet a délelőtti napsugár mint ha leforrázta volna.

— Majláth Gusztáv erdélyi püspök bérma körutijában e hó 9-én indult. Alsőjárdából Torozskó-Szt. Györgyre. Borév községben várta és fogadta a járási főszolgabíró vezetése alatt a járás intelligenciájára, Torozskón az iskola és a lakosság a piacon üdvözölte, itt csatlakozott a menethez a torozskó-szt.-györgyi bandérium festői népviseletben lengő zászlókkal. A regényes fekvésű Torozskó-Szt.-György előtt felállított díszkapu előtt felekezeti különbség nélkül összegyűlt lakosság lelkes éljenzése között Thorotzkay Lajos fogadta és üdvözölte, szép pártás leányok díszes csokrokat nyújtottak, — a püspök kíséretével egyenesen a magasban fekvő templomhoz hajtatott, a halottakért imádkozott és megállította a temetőt. A püspök kíséretével Thorotzkay Sándor nagybírtokos és főgondnok vendége volt. 10-én végezte a bér-málást, azután fogadta a tisztelőket és délután elutazott Tordára, — a hatóságok és az intelligencia Borév községig kísérték, hol a tordai főszolgabíró várta, a kedvelt főpap szívélyesen bucsuzott el kísérelől.

— A keleti társas utazás, melyet Propper N. János igazgató rendez, egyike lesz a legérdekesebbnek, mely valaha volt. Az elindulás Budapestről f. hó október 27-én lesz Luxur-vonattal Zágráb—Fiume—Velen-cze—Brindisi—Korfu—Alexandria—Kairó—Jaffa—Jeruzsálem—Smirna—Konstantinápoly stb. érintéssel. A társaság a „Nő” kitélő hajóval megy és a ki csak teheti, csatlakozzék ez utazáshoz, mert ennél szebb, kényelmesebb és olcsóbb nem igen lesz egyhamar. Jelentkezni lehet még 20-ig Propper N. János urnál, Budapest, Károly-körút 15.

— Ez is lóverseny. Most, hogy az alsó-zsuki lóversenyesek folynak, hát oly sok kitűnő urlovas bravuros lovaglásában van alkalmunk gyönyörködni, nem lesz érdektelen felemletem, egy, a hatvanas évek elején Budapesten lefolyt lóversenyt. Abban az időben a Rieni (nem tévesztendő össze Renzel) czirkusz tartott előadásokat Budapesten. A társulat tagjai végig néztek egy lóversenyt — kedvet kaptak ők is nyilvános lóversenyt rendezni. A pálya elkérése, az engedély ki-esszközlése stb. gyorsan menvén, már harmad napon öles plakátok hirdették, hogy a Rieni czirkusz tagjai nyilvános lóversenyt rendeznek. A közönség természetesen rohant a versenyterre, már előre is elgondolta, hogy minő élvezetben fog részesülni, hogy miként fognak a hölgyek (mert ők is részt vettek a versenyekben) s az urak lovagolni, ha mára kis köröndű czirkusz porondján oly bravuros mutatványokat produkálnak. Szóval, ezer meg ezer ember tolongott a versenyterren izgatottan várva a verseny kezdetét jelző bírói csengőtű megcsóválását. Végre megszólalt, ők futottak s a vége az lett, hogy a hölgyeket lepedőben vitték be a körházba s a lovakat másod s harmad nap fogdosták össze a szomszédos községek határaitól.

Gyászrovat.

Sántha Andor nyomdai gépmester élete 28-ik, boldog házassága 5-ik havában, folyó hó 11-én éjjel 11 órakor, hosszas szenvedés után jobbra szenderült.

Bordy József Sz.-Keresztúrt meghalt.

LEGUJABB.

Az „Ellenzék” táviratai, telefon tudósításai és sürgöny-levelei.)

A függetlenségi párt és az általános választói jog.

Budapest, okt. 13.

Benyoszy Sándor gróf a dunavecsei választókerület országgyűlési képviselője vasárnap tartotta beszámolóját. Kerületében ez alkalommal egyik választójának hozzá intézet kérdésére az általános választójogot illetőleg a következőleg nyilatkozott:

„A függetlenségi és 48-as párt hiva az általános választási jognak, de a cenzust a magyar írás és olvasás tudásához köti. Ily értelemben behozatala érdekében a párt már legközelebb megfogja kezdeni az akciót.”

Pikáns leleplezés.

Budapest, okt. 13.

A románok passivitásának elejtését vagy további fenntartását illetőleg folytatott vitában a memorandum-per egyik szereplője George Pop de Bazesti — a ki melleleg mondva nem más, mint ilyéfalvi Papp György — a lehevesebb támadásokat intézte azok ellen, kik az oláhokat rá akarják venni, hogy hagyjanak fel a passivitással. Ezen támadással szemben Mangra Vazul utal azon tényre, hogy éppen ezen Papp György, — ki 1894-ben a Budapesten tartott nemzetiségi kongresszuson elnökolt, a kongresszus határozatai közé felakarta vétetni azt is, hogy a románok a passzivitás feloldásával a néppárt oldalán vegyenek részt a választásokban. Ő akaratokodott legjobban a mellett azon értekezleten, — mely saját lakásán a Hungaria szállóban tartottak, most ez pedig kigyót-békát kiált az aktivistákra. Persze ekkor kisebbségben maradt.

Képviselőválasztás.

Budapest, okt. 13.

A szécsényi kerület szabadelvű pártjának képviselőjelöltje Sczitovszky János vasárnap tartja meg programbeszédjét, megválasztatása, melyet külsőben bizonyosra vesznek, aligha lesz egyhangu, mivel a kerület néppártja ellenjelöltet szándékozik felleptetni.

A végvidéki rendőrség államosítása.

Budapest, okt. 13.

A „Kel. Ért.” jól értesített forrásból jelenti: A belügyminiszteriumban jelenleg egy törvényjavaslaton dolgoznak, mely azt célozza, hogy Ujvidék, Pancsova, Fejérs-templom és a többi határvidéki rendőrségeket államosítsák. Ez esetben felhagynának az ujvidéki főispánsággal, melyet a szabadkai és bajai főispánsággal egyesítenének. Ujvidék pedig kapná a végvidéki rendőrség főkapitányának székhelyét. A főkapitány osztály-vagy miniszteri tanácsosi rangban lesz. Az államosítás 1901. január 1-én megy végbe.

A néppárt.

Bpest, okt. 13.

Az országgyűlési néppárt vasárnap e hó 15-én két helyen is tart népgyűlést. Az egyik Barth esztergommegei községben lesz, hol Rakovszky István képviselő elnöklésével Molnár János képviselő fog a néppárt működéséről beszámolni. Lesz még egy érdekes beszéd Vaszary Mihály bányafelügyelőé, ki a „néppárt és a közgazdaság” című programpontra az előadója. A második népgyűlés a nyírármegyei Pudemerecen lesz, itt Zichy János gróf képviselő fog elnökölni. Az egyházpolitikáról Jedlicska Pál képviselő fog beszélni, míg a néppárt parlamenti működéséről Kulina József képviselő és a szövetségekről Ernst Sándor dr. fog-nak szólni.

Varga Ottó ügye.

Budapest, okt. 12.

A mint a „Budapesti Tudósító” értesül, a Varga Ottó tanár ellen folyamathat volt **fegyelmi eljárás befejezést nyert.** A közoktatásügyi miniszter a budapest-székes-fővárosi tankerület főigazgatójához rendeletet intézett, a melyben a következőket tudatja:

Varga Ottó II. ker. kir. kath. főgymnasiumi rendes tanár ellen panaszok emeltek, hogy oly modorban tanít, a mely alkalmas arra, miszerint a tanulóknak hite, **illetőleg a katolikus vallás intézményei iránt való tisztelete megrendüljön**, sőt a panasz-pontok között olyan nyilatkozatok is foglaltattak, mintha a király személye felől sértő és **tiszteletlen kifejezést használt volna.**

Ezért az ügynek felderítése végett a miniszter szabályszerű fegyelmi vizsgálatot rendelt el. Ennek adataiból a fegyelmi tanácsnak egyhangu javaslatával teljesen egyetértve arról győződött meg a miniszter mindekelőtt, hogy a panaszként felhozott **kifejezésekben Ő Császári és Apostoli Királyi felségének neve elő nem fordul, azokban a király személyére a vagy az uralkodó család tagjaira való vonatkozásnak sem szándéka, sem ténye nincsen meg, arra nézve**

pedig megközelítő adat sincsen, hogy Varga Ottó tanár ellenében „királysértés” czimén további lépések volna teendők.

A mi a nevezett tanár ellen felhozott azt a panaszt illeti, hogy tanítási modora alkalmas volna arra, miszerint a tanulóknak hite, illetőleg a katolikus vallás intézményei iránt való tisztelete megrendüljön, ebben az irányban a fegyelmi vizsgálat szintén **nem állapított meg olyan pozitív tényeket,** a melyek alapján a nevezett tanár ellen az 1883. XXX. t.-cz. 36. §-ában meghatározott fegyelmi vétség volna megállapítható.

Mindamellett mégis nem hagyhatta a miniszter szó nélkül a vizsgálat adataiból nyert azt a benyomását, illetve meggyőződését, a melyben őt a fegyelmi tanácsnak egyhangu nézete is megerősítette, hogy Varga tanár **a történelmi tények színezésénél és egyes világtörténelmi alakok jellemzésénél olyan kitérőket tesz és olyan illusztrálásul szolgáló hasonlatokat, idézeteket és példákat alkalmaz,** a melyek a tárggyal szorosan és lényegileg alig függenek össze és a tanulók egy része által esetleg kelőten fel nem fogva, a tanárnak jó szándéka ellenére is káros hatásnak lehetnek.

Ennélfogva a miniszter a nevezett tanárt komolyan figyelmeztette arra, hogy tanításában az ilyen kitérősektől és a serdülő korban levő tanuló ifjuság által könnyen félreérthető **tulcszínezett illusztrációktól őrizkedjék.**

Együttal a miniszter Varga Ottó tanárt a közszolgálat érdekében a budapesti I. ker. állami főgymnasiumhoz **helyezte át.**

Munkásvédelem.

Budapest, okt. 13.

Hegedűs Sándor kereskedelemügyi miniszter utasítására az iparfelügyelők a főváros területén az elmúlt héten 61 gyárban tartottak alapos vizsgálatot, a melyről jelentést tettek a miniszternek. Ez alkalomból a miniszter határozott utasítására a megvizsgált gyárak vezetését nem értesítette a vizsgálat megojtásáról, melyet az iparfelügyelők lelkiismeretesen és nagy körültekintéssel teljesítettek. Mint a „Kel. Ért.” írja, a felügyelők négy helyen találtak szabálytalanságot, különösen a köteles munkásvédelem szempontjából; egy gyárban beszüntették a kantint, mert minden tekintetben közegészségellenesnek találták ugy a helyiséget, mint a kiszolgáltattott italt és élelmi czikkeket. Az iparfelügyelők nemcsak a gyárakban, de azokon kívül is felkeresték a munkásokat és meghallgatták panaszait.

A trónörökös né férjhezmenetele.

Budapest, okt. 13.

Bécsből táviratozzák, hogy Stefánia trónörökös né **eljegyzését legközelebb hivatalosan is publikálni fogják.**

Jelenleg egy pár etikett kérdésről foly a tanácskozás.

Különösen azért, hogy Erzsébet főhercegnő, Stefánia trónörökös né leánya nála maradjon-e, vagy **várakozzanak az esküvővel addig, míg Erzsébet férjhez megy.**

A királynak ez utóbbi az óhaja.

Dreyfus Kairóban.

Budapest, okt. 13.

Dreyfus Kairóban villát bérelt.

Natalia férjhez megy.

Budapest, okt. 13.

Natalia szerb exkirályné férjhez megy Pierre Lottiohoz.

Eddig kétségbevonták a hirt, de mai táviratunk egész határozottan megerősíti.

Splényi-Engel-ügy.

Bpest, okt. 13.

A bpesti királyi törvényszéken Engel-féle borhamisítási ügyben br. Splényi ellen beszüntette az eljárást. Az ügyész felebbezett.

Főszerkesztő:

BARTHA MIKLÓS.

Felolós szerkesztő és lapulajdonos:
MAGYARY MIHÁLY.

NYILTÉR.

Szegénysorsuak

ingyen fogtömés és foghuzásban

részvételnek

Kedden és szombaton d. u. 2—3 óráig

Külmonostor-ntoza 20. szám.

Dr. Höncz Kálmán

egyet. m. tanár.

Hirdetések.

Sz. 16171—899. szb.

979. 2—3.

Pályázati hirdetmény.

Udvarhelyvármegye székely-kereszturi járás Etéd községe székhely-lével lemondás folytán a körörségi állás megüresedvén és annak betöltésére ezennel pályázatot hirdetek.

A körhöz 10250 lelket számláló következő községek tartoznak: Etéd, Köröspatak, Bözöd, B.-Ujfalu, Siklód, Szolokma, Küsmöd, Martonos, Enlaka, Tordátfalva, Tarcsafalva, Csehátfalva és Firtos-Váralya.

Javadalmazása:

- 500 frt rendes fizetés.
- 180 frt havi körutak fuvardíja.
- Etéd községben esetenként 50 kr. halott-kémlési díj ugyanott.
- Marha vágatás alkalmával vágó biztos díj.
- Jogosítva van beteglátogatások alkalmával házában 30 kr., házában kívül 40 kr. díj szedésre, azonkívül a székhelyen kívül 1 frt 50 kr. napidíja jár, éjjel ezek kétszerese, számítható.
- Hivatalos kiküldések alkalmával a természetbeni fuvart, vagy km.-ként 13 krt követelhet.

A körörségi köteleseit az 1976 évi XIV. t.-cz. 145. §-a írja elő, s ahhoz alkalmazkodnia tartozik.

Ezek után felhívatom a pályázni kívánók, hogy folyamodványukat hiteles okmányaikkal felszerelve és aláírva 1. évi **November hó 1-éig** okvetlenül adják be, mert ellenkezőleg folyamodványaik figyelembe vételni nem fognak.

Székely-Keresztur, 1899 október 1-én.

Dollny Róbert
szolgabíró.

1934—1899

984. 1—1

Pályázat kántori állásra.

A **kolozsvári** róm. kath. egyházközségben az **első kántori állás** halálkozás folytán üresedésbe jöven, ennek betöltése céljából ezennel pályázatot hirdetünk.

Ezen kántori állás javadalmát abban az esetben, ha olyan pályázó találkozik, ki az elemi iskolai tanulókat a művészekre és zenére is képes tanítani s az énekkart is vezetni, évi **800** frtban állapítottuk meg, mihez még alapítványi szent misékért és stólaból mintegy **80** frt járul évenként, továbbá vagy természetbeni lakást kap az illető, vagy évi **200** forint szálláspénzt. Ha nem találkoznak oly pályázó, ki a fennebbi minősítéssel bír, hanem csak kántori teendőket képes végezni, évi javadalmazása **600** frt készpénz, természetbeni lakás, vagy **200** frt évi lakpénz és alapítványi misékért s stólaból mintegy **80** frt lesz.

Pályázni kívánók keresztlevelel, kántori oklevéllel és eddigi szolgálataikat és ismereteiket igazoló bizonyítvánnyal felszerelt folyamodványukat a **kolozsvári róm. kath. plébánia hivatalnak** ezimezve folyó évi **november 1-éig** nyújthatják be. A kik saját költségükön időközben, leginkább pedig a közbeeső csütörtökökön délelőtt próbára Kolozsvárt megjelennek, előnyben fognak részesülni.

Kelt Kolozsvárt, 1899 október hó 12-én.

Biró Béla
apát-plébános.

Sz. 1470—1899

985. 1—3

Bor eladás.

A nagy-enyedi ev. ref. Bethlen-főiskola **miriszlól szőlőjében f. hó 25-én** és következő napjain leszüretelendő mintegy **60—70 hektoliternyi Rizling, Som, Muskotály, Tramin** és **vegyesfajú bortermés**, nyilvános szóbeli árverés útján elfog adatni.

Az árverés a szüret második napján, **október 26-án d. e. 10 órakor** fog megtartatni N.-Enyeden a főiskola jószágigazgató-sági irodájában, hol a részletes feltételek korábban is megtudhatók.

Kikiáltási ár hektoliterenként **30** frt.Bánatpénz **200** frt.

Nagy-Enyed, 1899 október 10.

A Bethlen-főiskola jog- és jószágigazgatósága.

Sz. 1972—1899 tkvi.

986. 1—1.

Árverési hirdetményi kivonat.

A Bánffy-hunyadi kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Brisán Onucz végrehajtónak Luka Gligor íncseli lakos végrehajtást szenvedő elleni 123 forint követelés és járul. iránti végrehajtási ügyében a bhunyadi kir. járásbíró, területén levő s az íncseli 74. sz. tkvben 1—6. rsz. a. egész ingatlanra 450 frt, a 37. sz. tkvben 1. rsz. a. ingatlanból egykettő rész illetőségére 6 frt; és a 18. sz. tkvben A 1. 1—12. rsz. a. ingatlanokból 1313-ad illetőségre 15 frt kikiáltási árban Kingye Juon és neje Kirilg Mária életfogytiglani haszonélvezeti jogának sérelme nélkül az árverést elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1899 évi november hó 5. napján d. e. 10 órakor íncsel községében a község házában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul s elfognak adatni.

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlan becsárának 1000-át vagyis 59 frt 70 krt készpénzben, vagy az 1881. LX. tezik 42. §-ban jelzett árfolyammal számított és az 1881. nov. hó 1-én 3333. sz. a. kelt I. M. rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. trvezik 170. §-sa értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

A kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóság.

Kelt Bánffy-Hunyad, 1899 június hó 6. napján.

G r u b e r,
kir. aljbíró.

Egy szakképzett gazdász,

ki már nagyobb gazdaságokban alkalmazva s nagy gyakorlatossággal bír,

segédtiszti vagy ispáni állást keres azonnali belépésre,

Értekezhetni az „Ellenzék” kiadóhivatalában. 987. 1—3

Lahmann orvosdoktor

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

alsóruházata.

Valódi csak ezzel a védőjeggyel.

Orrosi előkelőségek legjobban ajánlják a legégségesebb és legjobb fehérneműt. Nem ugrik össze. Nem csomósodik. A bőrt nem izgatja. Tartósságát és selyempuhaságát mindig megtartja. Bármely időszakban a legkellemebb viselet.

Sokkal olcsóbb mint a gyapjú-fehérnemű.

Egyedül engedélyezett gyár:

H. Heinzelmann, Bregenz

(Vorarlberg).

Értesítés!

Arról értesültem, hogy három évtizeden át a legnagyobb közmegelegedésre működő és a legdisztináltabb izlést is kielégítő butoraktáromban és műhelyemben ügyeim rendezéséhez szükségem rövid szünetet többen, kenyérszészésre irányuló rosszindulatú boholmányokkal ama híresztelésekre használtak fel, hogy a régi 30 éves működésem teréről végleg visszaléptem, nyugalmamba vonultam, dolgozni már teljesen képtelen vagyok, munkát többé fel sem vállalom. Minthogy kiváló izlésemről és pedane munkámról külföldön elismert nevemet megmontani másképpen — pl. versenymunkával — nem voltak képesek, mindezt csak azért híresztelték és híresztelik ma is, hogy helybeli és vidéki régi vevőim, a kik mindenkor kizárólag engemet voltak kegyesek becses megrendelésekkel kitüntetni, üzletemből e szünet alatt elszakjanak.

Eppu ezért az igazságnak, előkelő vevőimnek és a magam önértékének tartozom e tendenciózus rágalmak dementálásával. A mit sietek is tenni ama tiszteltteljes kérés által, — hogy szíveskedjenek személyesen meggyőződni egy próbarendelés által az összes állítások ellenkezőjéről — mely alkalommal befog bizonyosodni, hogy képes vagyok pedanteria, pontosság, tisztaság, tartósság, izlés jutányosság tekintetében versenyezni a hazai és külföldi legelőkelőbb cézgekkel éppen úgy, mint eddig, sőt nyugodt lelkiismerettel állíthatom, hogy ezantul még sokkal inkább.

Azonban nehogy félreértessem. Nem dicsekvéstépen teszem ezt az ajánlatot, hanem a félrevezetett nyilvánosság felvilágosításául. Ezek után van szerencsém jól ismert cézgemet ismét nagyrabecsült jóindulatukba ajánlani, különösen új berendezések, garnitúrák kibővítése, bevonása, mindennemű javítása, átalakítása, vagy becsérelése tekintetéből. Ugyazintén bátorodom felhívni becses figyelmüket új, vagy régi butorokat „moly mentesítő” preparatumomra, melylyel több évi módosítás után a legbiztosabb eredményt értem el.

Becsés megrendeléseket kérve maradok kiváló tisztelettel

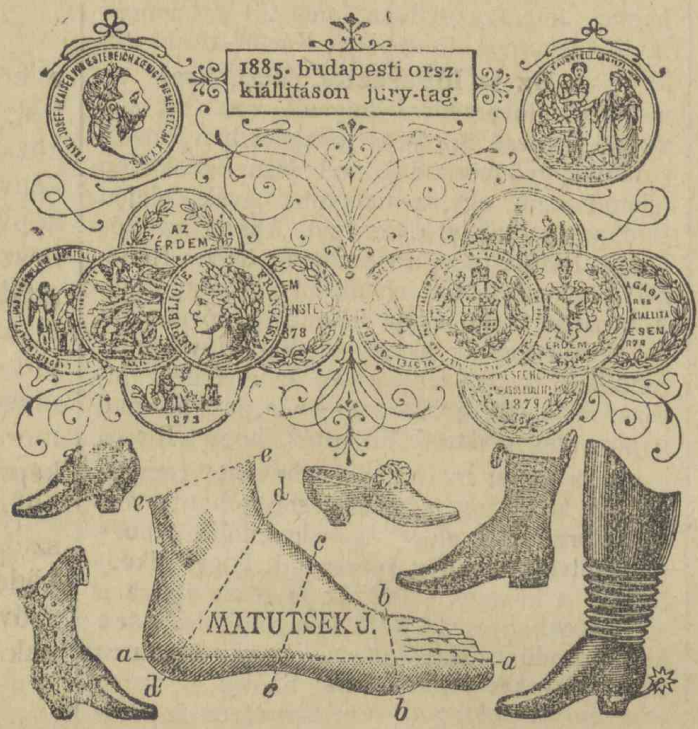
415.36—*

Duchony János és fia.

MATUTSEK JOZSEF

férfi, női és gyermek cipész-üzlete

Kolozsvárt, Főtér 2. sz.

Megrendelések beküldött mérték, vagy lábbeli-minta után a legjobb anyagból és divat szerint lehetőleg gyorsan teljesíttetnek.

257.61—x)

Torna- és sárczipők!

Az őszi idényre

a legjobb gyártmányu férfi- női és gyermekcipők, férfi és fiu kalapok, sapkák, fehérneműek, eső-ernyők, téli alsók, harisnyák és minden e szakbavágó cikkek nagy választékban és jutányos ár mellett kaphatók

Sipos testvérek

czipő és uri divat áruházában Kolozsvárt, Belmagyar-utca 3. szám.

Nyakkendő ujdonságok!!!

Tisztelettel van szerencsém a n. érd. közönség tudomására hozni, hogy október 1-től Kolozsvárt, főtér 19. szám alatt

női divattermet nyitottam.

Hosszu éveken át külföldön folytatott sikeres működésem predestinál arra, miszerint a n. érd. közönséget felkérhessem, szükséglet esetén n. becsü bizalmával megfizetni kegyeskedjek, főtörökvesem az leend, szép, divatos és pontos munkákat jutányos árak mellett készíteni.

Midőn még bátor vagyok felemlíteni, hogy műtermemben állandóan mintákat tartok a legfinomabb s legdivatosabb selymek és szövetekből — ajánlom magam és kegyes pártfogásáért esdve

Kiváló tisztelettel

960. 3—6.

INDIG MÓR

női szabó, főtér 19. sz.

Vidéki megrendeléseket gyorsan és pontosan teljesítek.

Van szerencsém a n. é. közönség szíves tudomására hozni, hogy a

kolozsvári (uri) Casino

utczára nyíló helyiségeit egészen ujjonnan nyilvános étteremnek rendeztem be. Nagy gondot fordítok naponta dus választékú étrendemre, az étnemek izletes elkészítésére és felszolgálására.

Házilag kezelt, kitűnő boraimért és egyéb italneműekért a legmeszebb menő felelősséget vállalom el.

Villás reggeli, hideg buffet minden időben.

Napontai valamint havi étkezésre előfizetéseket előnyös árban elfogadok.

Kiváló tisztelettel

961. 3—3.

Nyiszl Viktor

a kolozsvári Casino vendéglőse.

974. 5—7

Sózott

FEHÉR SZALONNA

jutányos árban kapható

Lévay János

hentes-áru és borüzletében

Kolozsvárt, különostor-utca 12.

RUHÁZATI ÁRUHÁZ.

NEUMANN M.

Kolozsvár.

Felölt	—	—	—	10 frt
Havelok	—	—	—	9 frt
Őszi öltöny	—	—	—	16 frt
Ulster	—	—	—	13 frt

Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

RUHÁZATI ÁRUHÁZ.

NEUMANN M.

Kolozsvár.

Iskola ruha	—	—	—	5 frt
Fiu havelok	—	—	—	5 frt
Telikabát	—	—	—	8 frt
Jég kabát	—	—	—	6 frt

Vidéki megrendeléseknél elegendő az életkor megjelölés.
952. 3—5

ELADÓ!

!! Paputca és Dézma-utca sarkán!!

egy 865 négyszögöl nagyságu

Csurku Miklós-féle pusztá telek,

mely alkalmasnak mutatkozik a majorok közti lakosok részére templom avagy más köztelek építhetésére, ácsoknak faragó helynek, deszka vagy más faraktárnak stb.

Továbbá a kolozsvári határon a „Kis-Morgóban” 4 rud szénafü és a „Nagy-Morgóban” 8 rud szénafü szintén eladó!

Értekezhetni lehet: Belközép-utca 9. szám alatt Rucska Lajos tulajdonosnál.

865. 5—6.